

NIEPOMIERNIE (15) *av*

W pisowni rozłącznej (8), w łącznej (7).

Wszystkie e oraz o prawdopodobnie jasne (tak w nie-, po- oraz miernie).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Więcej niż należy, więcej niż wypada, za dużo, ponad miarę (15) : Y żelazo choicay rzecz mocna/ ktorym nie pomiernie robią/ pewnie y tego nie długo będzie. RejZwierc 156v; ZAż można/ wiekow Pánie/ liczbę mieć mey złości / Ktorą cię niepomiernie/ ku słuźney frogości/ Wzruźaiąc [...] zániedbawał fnádnie? GrabowSet S4.

W połączeniu z przymiotnikiem lub imiesłowem (2): iáko y then ponury á nędzny/ y ten niepomiernie á wżetecznie wefoły żywot/ iefli to dobrym álbo wdzięcznym żywotem zwąć może. RejZwierc 104; Ten tedy ták piŕze w Zwierzyńcu fwym przeciw towarzyszom swoim obźárlym y niepomiernie pijącym. WerGość 243.

Zwroty: »niepomiernie szafować« (1): Abowiem y ŕkarb by był nawiętŕzy kto im nie pomiernie á nieroztropnie ŕzáfuię/ pewnie ŕie prętko wykubie. RejZwierc 156v.

»niepomiernie używać« (7): RejPos 228; Niech ŕie nie chlubi nikt bogáctwem/ bo tho wŕzytko plewy/ kto tego niepomiernie vżywa/ á iŕ v tego nie będzie cnotá ŕzáfárką á rozum podŕkárbym RejZwierc 145, 73v, 77v [2 r.], 142v, 143v.

Szeregi: »niepomiernie a nie według bojaźni bożej (a. w bojaźni bożej)« (3): Gdyŕ y vbogi ták rychło może vpáść w rozniewánie Pánŕkie [...] iefliby nie pomiernie á nie w boiáźni Boŕey/ vżywał onego vboŕtwá ŕwego RejPos 162, 162, 264.

»niepomiernie a nierozmyślnie« (1): Ale wżetecznemu á bezrozmyślnemu káżdá s tych namnieyŕza rzecz wiele zálzkodzić może/ gdy thego nie pomiernie á nierozmyślnie vżywa. RejZwierc 142v.

»niepomiernie a nieroztropnie« (1): RejZwierc 156v cf »niepomiernie szafować«.

»niepomiernie a bez rozumu« [szyk 1:1] (2): Iáko zbytnia miłość/ zbytnia rádość/ zbytni ŕmiech/ zbytnie wefele/ y to wŕzytko może być ŕzkodliwe kto thego bez rozumu á nie pomiernie vŕiwa. RejZwierc 77v, 73v.

»niepomiernie a nie z wiernym sercem« (1): A iefzcze ktemu frogą liczbę muŕiŕz dáć od tego/ iefliŕze nie pomiernie á nie z wiernym ŕercem będyefz vżywał tego doczeŕnego dobrá RejPos 228.

*»niepomiernie a wszetecznie« (1): RejZwierc 104 cf *W połączeniu z przymiotnikiem.**

»źle a niepomiernie« (1): Ale káżdá rzecz nákoniec y bogáctwo gdy go kto zle á niepomiernie vżywa/ tedi ŕie závŕŕdy w gorŕze niŕ w lepŕze obroćić może. RejZwierc 143v.

Synonim: nieumiarkowanie.

*Cf **POMIERNIE***